

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA F BiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221 632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 009, 021 /3/03

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
NA DAN 31.12.2002. GODINE**

**ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE
MOSTAR-ZAPAD**

Sarajevo, septembar 2003. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA F BiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

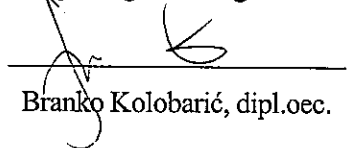
**MENADŽMENTU
ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA MOSTAR-ZAPAD
MOSTAR**

IZVJEŠTAJ REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja/izvješća **Zavoda za zdravstveno osiguranje Mostar-Zapad** iskazanih na stranicama od 1 do 10, na dan 31.12.2002. godine. Za ove izvještaje odgovoran je menadžment Zavoda za zdravstveno osiguranje Mostar Zapad. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u F BiH («Službene novine FBiH», br. 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja kao i ocjenu primjene važećih zakonskih propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. S obzirom da nismo obavili reviziju finansijskih izvještaja za 2001. godinu, ne iskazujemo mišljenje o početnim stanjima na dan 01.01.2002. godine,
4. Po našem mišljenju finansijski izvještaji i ukupno poslovanje, ne daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i položaju Zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar-Zapad, na dan 31.12.2002. godine, iz slijedećih razloga:
 - a) nije izvršeno ustrojstvo **Zavoda za zdravstveno osiguranje Mostar-Zapad u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranje, niti je uspostavljen jedinstven sistem funkcioniranja Kantonalnog/županijskog zavoda zdravstvenog osiguranja u skladu sa Odlukom Vlade HNK/Ž o početku rada Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije,**
 - b) **Protokol o konačnoj raspodjeli prihoda, obaveza i potraživanja Međuzupanijskog zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar potpisan od strane županijskih ministara zdravstva, županija koje su bile u sastava ovoga zavoda nije u potpunosti izvršen u skladu sa Zakonskim propisima i na isti nije dalo suglasnost zakonodavno tijelo kantona/županije što je regulirano Zakonom o zdravstvenom osiguranju,**
 - c) **Upravno vijeće, kao organ upravljanja zavoda nije formirano u skladu sa odredbama zakona, niti je finansijski plan donesen u skladu sa istim,**

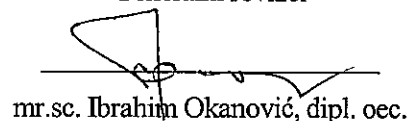
- d) nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola, što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu zakonskih propisa, po pitanju funkcionisanja Zavoda kao jedinstvenog sistema na nivou Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije za što osim menadžmenta Zavoda odgovornost snosi i Vlada Hercegovačko-neretvanske županije/kantona,
- e) ostvarivanje prava na liječenje u inostranstvu se nije vršilo u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i nisu postojali jedinstveni kriteriji za sve osigurane sa područja kantona/županije,
- f) kontrola i evidencija naplate doprinosa se ne vrši u potpunosti u skladu Zakonom o zdravstvenom osiguranju. Zavod nije svojim općim aktom regulisao način praćenja i kontrole pravilnosti obračunavanja i uplaćivanja obaveznog doprinosa za zdravstveno osiguranje kod korisnika, što ima materijalno značajan uticaj na obim i veličinu ostvarenih prihoda.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ
o obavljenoj reviziji

**ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE HERCEGOVAČKO NERETVANSKE
ŽUPANIJE MOSTAR-ZAPAD**

Na osnovu ovlaštenja, a u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBiH («Sl. novine FBiH» br. 48/99) i INTOSAI revizijskim standardima, obavljena je revizija pravilnosti poslovanja i usklađenosti iste sa važećom zakonskom regulativom, koja između ostalog obuhvata i reviziju finansijskih izvještaja na dan 31.12.2002. godine, **Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegovačko neretvanske županije Mostar Zapad.**

Reviziju finansijskih izvještaja za godinu koja je završena na dan 31.12.2002. godine u cjelini obavili su:

- Mirsada Janjoš, dipl. oec. ovlašteni revizor i
- Dunja Logo, dipl. oec. revizor

Revizija je obavljena u periodu od 15.07. - 20.07.2003. godine, u prisustvu predstavnika određenih od strane Direktora Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegovačko neretvanske županije.

1 OPĆI PODACI

Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegovačko neretvanskog kantona/županije Mostar-Zapad (u daljem tekstu Zavod) je osnovan na temelju Zakona o zdravstvenom osiguranju HRHB i registriran kod Višeg suda u Mostaru pod rednim brojem U/S. 27/97 od 10.10.1997. godine (navedena registracija se odnosi na registraciju Međuzupanijskog zavoda).

Zavod je formiran u cilju prikupljanja sredstava po osnovu obaveznog zdravstvenog osiguranja i ostvarivanja prava i obaveza po osnovu istog.

Unutrašnja organizacija i način rada Zavoda utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji Međuzupanijskog zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar br. 617/99 01.06.1999. (nije izvršeno usklađivanje sa važećim propisima).

Zavod je smješten u Mostaru u ul. Dubrovačka bb, u vlastitim prostorijama.

Zavodom rukovodi direktor, a za svoj rad je odgovoran nadležnom Ministarstvu i Vladi kantona.

Na temelju člana 13. stav 2. Odluke o početku rada Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona («Narodne novine HNŽ», broj 8/00), Prijelazno upravno vijeće Zavoda

zdravstvenog osiguranja HNŽ je 22.12.2000. godine, Odlukom broj 01-02-01/00 imenovalo vršioca dužnosti direktora i zamjenika direktora Zavoda zdravstvenog osiguranja HNŽ.

Unutrašnja organizacija se zasniva na grupisanju poslova i zadataka iz djelokruga Zavoda prema njihovoj vrsti, složenosti, srodnosti i međusobnoj povezanosti u procesu rada, te njihovom obimu shodno načelu racionalnosti u njihovom izvršenju. Poslovanje u Zavodu se odvija preko organizacionih jedinica čiji broj je utvrđen prema vrsti i složenosti poslova i radnih zadataka. U zavodu su utvrđene osnovne organizacijske jedinice i to:

1. organizacijska jedinica za opće i kadrovske poslove,
2. organizacijska jedinica za ekonomiku i finansije i
3. područni uredi.

U okviru organizacione jedinice za opće i kadrovske poslove utvrđene su unutrašnje organizacione jedinice za opće i kadrovske poslove, obavezno zdravstveno osiguranje i reosiguranje i inostrano osiguranje i liječenje izvan zavoda.

Unutar osnovne organizacione jedinice za ekonomiku i finansije utvrđene su unutrašnje organizacione jedinice za planiranje i ekonomiku, finansije i računovodstvo i informacijski sistem.

Na dan 31.12.2002. godine u Zavodu je bilo uposleno 52 radnika.

2 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije pravilnosti poslovanja i finansijskih izvještaja za 2002. godinu je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su isti pripremljeni, u svakom značajnom pogledu u skladu sa važećom zakonskom regulativom, kao i da izrazi mišljenje o adekvatnosti i pouzdanosti sistema računovodstva i interne kontrole.

Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijski izvještaji odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizija će utvrditi da li su poduzete sve mjere za osiguranje ubiranja i čuvanja javnih prihoda i da li se menadžment Zavoda pridržava zakona i instrukcija koje se na njega odnose; da li se isplate javnih prihoda ili korištenje javnih rashoda vrše po odgovarajućem ovlaštenju i za svrhe za koje je dano ovlaštenje.

Revizija također uključuje i davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, jačanje interne kontrole i stvaranje podloge menadžmentu za donošenje što kvalitetnijih odluka u pogledu daljeg rada.

3 OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE REVIZIJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2000. GODINU

Ured za reviziju FBiH je obavio reviziju finansijskih izvještaja Zavoda za 2000. godinu, utvrdio određene nepravilnosti i predložio da se iste otklone, te da se poduzmu određene radnje i aktivnosti kako se nepravilnosti u daljnjem poslovanju ne bi ponavljale.

Revizijom finansijskih izvještaja za 2002. godinu i usklađenosti poslovanja sa zakonskom regulativom, utvrđeno je da Zavod nije otklonio nepravilnosti navedene u izvještaju o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2000. godinu, niti je postupio po sljedećim preporukama:

- Poslovanje, provedbeni akti i pravilnici, kao i imenovanje Upravnog vijeća nisu usklađeni sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju. Naime Zavod se u «Očitovanju na izvješće o reviziji za 2000. godinu» broj 02-55-1/02 od 23.01.2002. godine, obavezao da će sva provedbena akta i poslovanje biti usklađeno sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, čija primjene će početi teći od 01.01.2002. godine, što se od strane revizorskog tima ne može potvrditi,

- nije utvrđena visina naknade plaće i najviši iznos naknade plaće, kao i način utvrđivanja valorizacije osnovice za naknadu plaće koja se isplaćuje na teret kantonalnog/županijskog zavoda zdravstvenog osiguranja, za vrijeme privremene spriječenosti za rad,
- nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola, u dijelu koji se odnosi na ubiranje prihoda po osnovu uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Revizijom je utvrđeno da je Zavod dijelimično postupio po preporukama koje se odnose na obavezu zaključivanja ugovora o liječenju sa zdravstvenim ustanovama i domovima zdravlja.

4 NALAZI I PREPORUKE

U skladu sa INTOSAI revizijskim standardima područja rada i da bi se postigli postavljeni ciljevi u određivanju širine i djelokruga revizije, uzeti su određeni nalazi na osnovu kojih su utvrđeni nedostaci i propusti u radu Zavoda i date preporuke za otklanjanje istih.

4.1 USKLAĐENOST SA ZAKONSKIM PROPISIMA

U toku revizije finansijaskih izvještaja za 2002. godinu konstatovano je da Zavod nije postupila u skladu sa važećim zakonskim propisima u slijedećim slučajevima:

- nije ispoštovana Odluka Vlade HNK/Ž o početku rada Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije i Zakona o zdravstvenom osiguranju u dijelovima koji se odnose na: jedinstven rad i funkcionisanje rada Zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar-Zapad i Zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar-Istok, formiranje upravnog vijeća i donošenje Statuta Zavoda,
- kantonalno ministarstvo zdravstva i Skupština HNK/Ž nisu dali suglasnost na Protokol o konačnoj raspodjeli prihoda, obaveza i potraživanja Međužupanijskog zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar koji se odnosi na period od 01.01.1997. do 31.12.2001. godine,
- nije usvojen finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja HNŽ/K Mostar za 2002. godinu u skladu sa Zakonskim propisima,
- nisu u potpunosti usklađena akta Zavoda (Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i Pravilnik o plaćama) sa članom 103. Zakona o zdravstvenom osiguranju i na isti nije dana suglasnost Vlade kantona,
- nisu u potpunosti usklađeni koeficijenti za obračun plaća sa postojećim pravilnikom o plaćama,
- Zavod nije utvrdio visine naknade i najniži iznos naknade plaće na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja i način valorizacije osnovice za naknadu plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad,
- ostvarivanje prava na liječenje u inostranstvu se nije vršilo u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i nisu postojali jedinstveni kriteriji za sve osigurane sa područja kantona/županije,

Preporuke menadžmentu:

- da se konačno uspostavi jedinstven sistem funkcionisanja kantonalnog/županijskog zavoda, na svim nivoima od usvajanja jedinstvenih provedbenih akata Zavoda (usvajanje jedinstvenog Statuta, Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnika o plaćama) do ostvarivanja prava jedinstvene zdravstvene zaštite svih osiguranih na nivou cijelog kantona/županije,

- da nadležni organ kantona/županije preispita zakonitost Protokola o konačnoj raspodjeli prihoda, obaveza i potraživanja, potpisanog od strane županijskih ministara zdravstva i direktora županijskih zavoda zdravstvenog osiguranja,

4.2 MENADŽMENT I SISTEM INTERNIH KONTROLA

U skladu sa INTOSAI revizijskim standardima područja rada tačka 142. koji se odnose na analizu rada menadžmenta i sistema interne kontrole, izvršena je procjena da li sistemi interne kontrole pomažu zaštititi imovine i resursa kao i da li osiguravaju točnost i cjelovitost računovodstvenih evidencija u Zavodu a koji su ujedno i osnova za donošenje i provođenje odluka menadžmenta u cilju postizanja što veće efikasnosti u cjelokupnom poslovanju.

Članom 95. do 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju je regulisan rad i status Kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja kao i rukovodeća i upravljačka funkcija direktora i upravnog odbora istih. Obzirom da je Hercegovačko neretvanski kanton/županija bio sa posebnim režimom i da Zavod za zdravstveno osiguranje ovoga kantona/županije nije konstituisan u roku utvrđenim zakonom o zdravstvenom osiguranju što se potvrdilo i revizijskim izvještajem za 2000. godinu, privremeno rješavanje sudbine navedenog Zavoda je preuzela Vlada FBiH zaključkom broj od 03-37-124/2002. od 18.02.2002. godine. Navedenim zaključkom se izvršio prijenos prikupljenih sredstava po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje na dvije depozitne banke (Univerzal banka i Zagrebačka banka), kako se ne bi dovelo u pitanje ostvarivanje zdravstvene zaštite osiguranih i funkcionisanje zdravstvenih ustanova sa područja ovog kantona/županije. Istim zaključkom je zaduženo Federalno ministarstvo finansija da otvori zaseban uplatni račun za Zavod zdravstvenog osiguranja u HNK, i da na navedenom računu kao kolektivni potpisnik obavezno moraju biti predsjednik Vlade i Zamjenik predsjednika Vlade. Navedeni račun će služiti namjenski za finansiranje zdravstva uopće u kantonu/županiji.

Navedeni zaključak je bio privremenog karaktera, ali se po istom postupalo tokom cijele 2002. godine, tako da odgovornost za efikasnost u izvršenju poslovnih funkcija Zavoda osim menadžmenta snosi i Vlada Hercegovačko neretvanskog kantona/županije.

Unutrašnja organizacija Zavoda je regulisana Pravilnikom o unutrašnjem ustrojstvu i sistematizaciji Među županijskog zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar, što potvrđuje da djelokrug i opis poslova i radnih zadataka nije regulisan i prilagođen stvarnom obimu poslova i radnih zadataka kao i broju neposrednih izvršilaca.

Preporuke menadžmentu:

- da se u skladu sa zakonskim mogućnostima obezbjedi samostalnost i jedinstvenost u poslovanju Zavoda i da se upravljačka i rukovodeća funkcija povjere organima koji su određeni zakonom i koji će za zakonitost svog rada odgovarati kantonalnom ministarstvu zdravstva i Vladi kantona,
- da se Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji ustroji kao jedinstven akt na nivou cijelog Zavoda HNK/Ž.

4.3 IZVRŠENJE FINACIJSKOG PLANA PRIHODA I RASHODA ZA 2002. GODINU

Financijski plan za 2002. godinu, na koji su suglasnost dali predsjednik i zamjenik predsjednika Vlade HNŽ/K, je usvojen od strane Upravnog vijeća 30.12.2002. godine što je u suprotnosti sa važećom zakonskom regulativom. Ovakav način rada stvara mogućnost manipulacije u poslovanju i neracionalnosti u trošenju i raspolaganju sredstvima od doprinosa za zdravstveno osiguranje, koji predstavljaju javne prihode.

Navedeni finansijski plan je formalno donesen i usvojen kao jedinstven dokument, međutim realizacija istog u 2002. godini se provodila odvojeno za Zavod zdravstvenog osiguranja Mostar-Zapad i Zavod zdravstvenog osiguranja Mostar Istok, zašto ne postoji zakonsko uporište i što je u suprotnosti sa Odlukom o početku rada Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije.

4.3.1 PRIHODI

Ukupni prihodi za 2002. godinu iznose 35.888.573,13 KM i struktura istih u odnosu na «plan» je slijedeća:

Red. Br.	PRIHODI	2002. godina		Index	Struktura
		Plan	Ostvarenje		
1.	Doprinos iz zdravstvenog osiguranja iz plaća i na plaće	38.900.000,00	35.371.339,14	90,93	98,56
2.	Doprinos od Zavoda za zapošljavanje	400.000,00	407.000,00	101,75	1,13
3.	Doprinos po osnovu dragovoljnog osiguranja	130.000,00	68.847,18	58,35	0,19
4.	Doprinosi od poljodjelaca	70.000,00	33.789,20	48,27	0,10
5.	Ostali prihodi	100.000,00	7.597,61	7,60	0,02
	UKUPNO PRIHODI	39.600.000,00	35.888.573,13	90,63	100,00

Prihodi od doprinosa iz zdravstvenog osiguranja na plaće i iz plaća po osnovu radnog odnosa za 2002. godinu ostvareni su u iznosu od 35.371.339,14 KM odnosno 9,07 % manje od planiranih i čine 98,56% ukupno ostvarenih prihoda.

Kontrola i evidencija naplate doprinosa se ne vrši u potpunosti u skladu sa članom 87. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Zavod nije svojim općim aktom regulisao način praćenja i kontrole pravilnosti obračunavanja i uplaćivanja obaveznog doprinosa za zdravstveno osiguranje kod korisnika. Problem se rješava od slučaja do slučaja, bez, formirane stručne službe za obavljanje praćenja i kontrole naplate doprinosa sa područja koje pokriva ovaj kanton/županija.

4.3.2 RASHODI

Ukupni rashodi-izdaci za finansiranje zdravstvene zaštite osiguranika koje pokriva Zavod zdravstvenog osiguranja Mostar Zapad i Stručne službe Zavoda u 2000. godini iznose 36.104.432,69 KM što je 8,83% manje u odnosu na plan.

Struktura ostvarenih i planiranih rashoda je slijedeća:

Rd. br.	RASHODI	2002. godina		Indeks	Struktura
		Planirano	Ostvareno		
1.	Sred. zdr. Ust. za plaće, topli obrok i mat. tr.	29.430.000,00	28.453.638,00	96,69	78,81
2.	Sredstva za lijekove sa liste lijekova Zavoda	2.600.000,00	2.476.912,47	95,27	6,86
3.	Sredstva za jednokratne pomoći	200.000,00	189.318,23	94,66	0,52
4.	Sredstva za financiranje troškova dijalize	570.000,00	231.307,16	40,58	0,64
5.	Troškovi liječenja komisija	31.000,00	21.942,00	70,78	0,06
6.	Izdaci za bolničko liječenje izvan Zavoda	3.778.500,00	2.941.124,52	77,84	8,15
7.	Otpl. anuiteta za med. opr. zdr. ustanovama	460.000,00	452.798,10	98,44	1,25
8.	Ostali izdaci u zdravstvu	100.000,00	73.964,83	73,97	0,20
9.	Naknade za bolovanje	50.000,00	15.944,00	31,89	0,04
10.	Ukupna sredstva za zdravstvo (od 2 do 9)	37.219.500,00	34.856.949,31	93,66	96,54
11.	Troškovi stručne službe Zavoda	1.194.000,00	1.177.590,39	98,63	3,26
12.	Troškovi upravnog vijeća	26.500,00	19.893,00	75,07	0,07
13.	Učešće u finan. Fed. Zavoda zd. os. i reosig..	78.000,00	50.000,00	64,11	0,14
	UKUPNO	39.600.000,00	36.104.432,69	91,17	100,00

Izdaci za bolničko liječenje izvan Zavoda iskazani su u iznosu od 2.941.124,52 KM i odnose se na liječenje izvan kantona/županije.

Sredstva za otplatu anuiteta za medicinsku opremu zdravstvenim ustanovama iskazana su u iznosu od 452.798,10 i odnosi se na uplatu anuiteta za nabavljenu opremu (magnetne rezonance) Kliničkoj bolnici Mostar. Navedene obaveze su pripale ovom Zavodu i iste su regulisane Protokolom o konačnoj raspodjeli prihoda, obaveza i potraživanja, na koji suglasnost nisu dali nadležni organi kantona/županije.

Rashodi za finansiranje neposredne zdravstvene zaštite realizovani su u iznosu od 34.856.949,31 KM odnosno 93,66% od ukupnih planiranih rashoda. Na navedenim izdacima su evidentirani i izdaci za liječenje u inostranstvu (Republika Hrvatska) u iznosu od 2.698.255,48 KM. **Za liječenje u inostranstvu Zavod nema zaključene ugovore, niti je isti problem riješen posebnim propisima, koje je trebao donijeti ministar zdravstva.**

Navedeni rashodi čine 96,54% od ukupnih izdataka Zavoda. U strukturi rashoda–izdataka zdravstvene zaštite, izdaci za naknade plaća, toplog obroka i materijalnih troškova učestvuju sa 81,63%.

Doznake na ime bruto plaća, toplog obroka, regresa za godišnji odmor i materijalnih troškova javnim zdravstvenim ustanovama u toku 2002. godine su vršene na osnovu finansijskog plana Zavoda koji je tek usvojen 30.12.2002. godine. **Odluka o privremenom financiranju nije donesena.**

Vrijednost boda za obračuna plaća za zdravstvene ustanove se određivala na osnovu Odluke o visini vrijednosti boda za zdravstvene ustanove broj 01-103-3/00 od 18.02.2000. godine, koju je donijelo Upravno vijeće Međuzupanijskog zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar. Isplate naknada iz osnovnih materijalnih prava zaposlenih Zavoda zdravstvenog osiguranja nisu u potpunosti usuglašene sa općim odredbama Kolektivnog ugovora na teritoriji FBiH («Sl. novine FBiH» br. 19/00).

Odluke koje se odnose na obračun i isplatu plaća za zdravstvene ustanove su donesene od strane Upravnog vijeća Međuzupanijskog zavoda, iako je za 2002. godinu navedene poslove trebao obavljati Prelazno upravno vijeće koga čine: predsjednik Vlade, zamjenik predsjednika Vlade, ministar zdravstva i zamjenik ministra zdravstva Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije.

Domovi zdravlja dostavljaju mjesečne izvještaje o broju uposlenih, a za upošljavanje novih djelatnika na zahtjev domova zdravlja daje suglasnost direktor zavoda.

Učešće u finansiranju Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH iskazano je u iznosu od 50.000,00 KM i uplaćen je u skladu sa Sporazumom o finansiranju djelatnosti zdravstvenog osiguranja i reosiguranja i na osnovu Odluke o finansijskom planu Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH za 2002. godinu od 28.02.2002. godine.

Ukupni rashodi za stručne službe Zavoda u 2002. godini iznose 1.177.590,39 KM odnosno 98,63% od plana.

Struktura navedenih izdataka je slijedeća:

Rd. br.	Rashodi-Izdaci	2000. godina		Index	Struktura
		Planirano	Ostvareno		
1.	Bruto osobni dohoci, naknade za topli obrok, regres za godišnji odmor, otpremnine i pomoći	890.000,00	879.015,00	98,77	74,65
2.	Ugovori o djelu	7.000,00	6.741,02	96,30	0,57
3.	Dnevnice za službena putovanja	8.000,00	6.315,00	78,94	0,54
6.	Putni troškovi i naknade za prijevoza za dolazak i odlazak sa posla	25.000,00	28.057,16	112,23	2,38
7.	Potrošni materijal	50.000,00	49.417,77	98,84	4,20
8.	Električna energija i ogrjev	35.000,00	35.562,92	101,61	3,02
9.	Proizvodne i neproizvodne usluge	130.000,00	129.658,71	99,74	11,01
10.	Izdaci za reprezentaciju	5.000,00	3.794,68	75,90	0,32
11.	Nabavka osnovnih sredstava i sitnog inventara	5.000,00	4.086,02	81,72	0,35
12.	Troškovi platnog prometa i premije osiguranja	29.000,00	26.025,90	89,75	2,21
13.	Ostali izdaci	10.000,00	8.916,80	89,17	0,75
	UKUPNO IZDACI ZAVODA	1.194.000,00	1.177.590,39	98,63	100,00

Izdaci za bruto plaće isplaćeni su u iznosu od 750.030,78 KM i čine 63,27% od ukupnih troškova. Obračun i isplata plaća vršene su u skladu sa koeficijentom za utvrđivanje plaća djelatnika u oblasti zdravstva u HRHB (Narodni list Hrvatske republike HB br. 6/94), što je u suprotnosti sa važećim propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Vrijednost koeficijenta se utvrđuje odlukom direktora. Koeficijenti za obračun plaća nisu u potpunosti usklađeni sa postojećim pravilnikom.

Naknade troškova zaposlenih u Zavodu iskazane su u iznosu od 150.709,64 KM i iste su u odnosu na plan isplaćene više za 4,27%..

Struktura navedenih rashoda je sljedeća:

Naknada za topli obrok tokom rada	104.037,20 KM
Naknada za prijevoz na posao i sa posla	14.198,10 KM
Naknada za regres za godišnji odmor	22.117,60 KM
Otpremnine zbog odlaska u mirovinu	1.123,62 KM
Naknade za privremene i povremene poslove	7.527,52 KM
Pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti	1.705,60 KM

Izdaci za materijal i usluge iznose 298.575,98 KM što čini 98,21% od plana ili 25,35% ukupnih izdataka. Najveća stavka navedenih rashoda su proizvodne i neproizvodne usluge koje se odnose na izdatke za komunalne usluge, PTT usluge i troškovi telefona, korištenje građevinskog zemljišta, registraciju i održavanje motornih vozila.

Preporuka menadžmentu:

- da se preispita finasiranje liječenja u inostranstvu i da se za isto zakluče adekvatni ugovori,
- da se obračun i isplata plaća uskladi sa važećim zakonskim propisima i da se koeficijenti za obračun plaća usklade na nivou cijelog zavoda i da bude jedinstvena primjena za sve uposlene,
- da se obračun i isplata za zdravstvene ustanove, kao i utvrđivanje visine vrijednosti boda usklade sa važećom zakonskom regulativom i da iste budu donesene od zakonsku utvrđenog organa.

4.4 STALNA SREDSTVA

U bilansu stanja na dan 31.12.2002. godine na poziciji stalnih sredstava, uključujući povećanja i smanjenja istih u toku godine u Zavodu je iskazano sljedeće stanje:

Red br.	Vrsta stalnih sredstava	Stanje 31.12.2001.g.	Povećanje u 2002. god.	Smanjenje u 2002. g.	Ispravka vrijednosti.	Sadašnja vr. 31.12.2001.g.
1.	Građevinski objekti	2.743.495,99			122.939,75	2.620.556,24
2.	Namještaj	191.132,52	880,00	1.932,25	155.251,37	34.828,90
3.	Ostale uredske mašine i oprema	1.022.684,59	3.206,02		907.846,33	118.044,28
4.	Motorna vozila	129.450,21			98.890,15	30.560,06
5.	Oprema u ljekarnama	18.902,07		3.871,20		15.030,87
6.	Oprema u pripremi	51.126,00				51.126,00
	Ukupno:	4.156.791,38	4.086,02	5.803,45	1.284.927,60	2.870.146,35

Komisija za popis koja je formirana Rješenjima upravnog vijeća Zavoda broj U. V. 559/02 izvršila je popis stalnih sredstava Zavoda i usaglasila stanje utvrđeno popisom sa knjigovodstvenim stanjem.

Smanjenje stalnih sredstva se odnosi na smanjenje stalnih sredstava po osnovu Odluke o rashodovanju-otpisu osnovnih sredstava po broj UV 96/03 od 28.02.2003 godine.

4.5 NOVČANA SREDSTVA

U 2002. godini Zavod je svoje poslovanje obavljao preko transakcijskog računa koji je istovremeno bio i depozitni i transakcijski račun i kojim su kao kolektivni potpisnici raspolagali predsjednik Vlade i zamjenik predsjednika Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona, što je u suprotnosti sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, Zakonom o unutrašnjem platnom prometu i Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta/proračuna i vanbudžetskih/vanproračunskih fondova na teritoriji FBiH.

Preporuka menadžmentu:

- da depozitni račun za prikupljanje doprinosa za zdravstveno osiguranje, kao javnih prihoda bude jedinstven depozitni račun na nivou cijelog Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije i da se koristi isključivo za namjene utvrđene zakonom.

4.6 KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA I RAZGRANIČENJA

Ukupna kratkoročna potraživanja i razgraničenja na dan 31.12.2002. godine iskazana su u iznosu od 5.432.448,37 KM i struktura istih je sljedeća:

potraživanja od Zavoda Istok	182.055,00 KM
potraživanja od Hercegovačke banke	1.023.224,55 KM
potraživanja od Gospodarske banke	413.053,38 KM
potraživanja od zapadnohercegovačke županije	13.894,45 KM
potraživanja od Međuzupanijskog zavoda	46.014,62 KM
ostali razgraničeni prihodi	3.754.206,37 KM

Potraživanja od Zavoda Istok iskazana su u iznosu od 182.055,00 KM i odnose se na potraživanja po osnovu plaćenih stvorenih obaveza za zdravstvene usluge od strane Zavoda Zapad.

Potraživanja od Hercegovačke i Gospodarske banke se odnose na potraživanja po osnovu blokiranih sredstva zatečenih na računima ovih banaka.

Potraživanja od Zapadnohercegovačke županije se odnose na potraživanja po osnovu izvršenih plaćanja za stvorene obaveze ove županije.

Ostali razgraničeni prihodi se odnose na prihode naplaćena po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje do 31.01.2003. godine.

4.7 KRATKOROČNE OBAVEZE-OBVEZE I RAZGRANIČENJA

Uvidom u bilansne pozicije Bilansa stanja Zavoda, iskazane obaveze na dan 31.12.2002. godine iznose 7.229.099,65 KM i struktura istih je sljedeća:

-obaveze prema dobavljačima	80.190,84 KM
-kratkoročne obaveze prema fizičkim osobama	11.416,32 KM
-obaveze prema zdravstvenim ustanovama	6.741.578,29 KM
-obaveze za neto plaće	40.544,70 KM
-obaveze za poreze i doprinose na plaće	27.963,58 KM

-obaveze prema Zapadno hercegovačkoj županiji	229.365,18 KM
-obaveze prema zavodu Istok	98.040,74 KM

Obaveze prema dobavljačima iskazane su u iznosu 80.190,84 KM iste se odnose na neizmirene obaveze prema Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Sarajevo (50.000,00 KM), obaveze za pomoći za liječenje prema zahtjevima (19.650,00 KM) i obaveze za komunalne usluge, PTT troškove i električnu energiju (10.540,84 KM).

Kratkoročne obaveze prema fizičkim licima iznose 11.416,32 KM i odnosi se obaveze za topli obrok i obaveze za prijevoz iz decembra 2002. godine, koje su isplaćene u januaru 2003. godine.

Obaveze prema zdravstvenim ustanovama su iskazane u iznosu od 6.741.578,29 KM i odnose se na:

-obaveze prema Kliničkoj bolnici Mostar iz 2000. godine	553.137,90 KM
-obaveze za liječenje u Republici Hrvatskoj iz 2001. godine	759.577,51 KM
-obaveze prema zdravstvenim ustanovama iz 2001. godine	123.562,52 KM
-obaveze prema zdravstvenim ustanovama iz 2002. godine	2.470.193,96 KM
-obaveze prema zdravstvenim ustanovama za Zavod Istok	1.668.410,00 KM
-obaveze prema gradskom ljekarnama za 2002. godinu	357.650,87 KM
-obaveze prema za liječenje u Republici Hrvatskoj za 2002. godinu	755.412,00 KM
-obaveze za liječenje iz HNK	7.618,92 KM
-obaveze prema ljekarnama koje se odnose na Međuzupanijski zavod	46.014,62 KM

Navedene obaveze iz ranijih godina su potvrđene Protokolom o konačnoj raspodjeli prihoda, obaveza i potraživanja Međuzupanijskog zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar, usvojenog od strane Upravnog vijeća Međuzupanijskog zavoda i potpisanog od strane županijskih ministara zdravstva svih županija, koje su bile u sastavu ovog Zavoda. U radu Protokola su učestvovali i direktori Zavoda, ali na isti Skupština i Ministarstvo zdravstva HNK/Ž nisu dali suglasnost.

5 RAČUNOVODSTVO

Računovodstveni sistem i organizacija istog u 2002. godini na nivou Zavoda (Mostar-Zapad i Mostar-Istok) nisu organizovani kao jedinstven sistem u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta/proračuna i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna. Na osnovu uvida revizorski tim ne može potvrditi da ovakav način organizacije računovodstvenog sistema može dati garanciju u tačnost i cjelovitost računovodstvenih evidencija i pouzdanost finansijskih izvještaja Zavoda u cjelini.

Preporuka menadžmentu:

- da se na nivou Zavoda organizuje jedinstven računovodstveni sistem.

6 ZAKLJUČAK

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2002. godinu Zavod zdravstvenog osiguranja Mostar-Zapad i provedenih revizijskih aktivnosti u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna i INTOSAI revizijskim standardima, a ujedno uvažavajući opće uslove okruženja u kojem je Zavod funkcionisao i egzistirao i uzimajući u obzir značaj istog po pitanju ostvarivanja prava za zdravstvenu zaštitu stanovništva sa područja ovog kantona/županije doneseni su slijedeći zaključci:

- na nivou Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije u 2002. godini nije uspostavljen sistem jedinstvenog funkcioniranja zavoda zdravstvenog osiguranja, što je u suprotnosti sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i sa Odlukom Vlade HNK/Ž o početku rada Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije,

- upravno vijeće nije imenovano u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju. Statut zavoda i prateća provedbena akta nisu usklađeni sa važećim zakonskim propisima, niti su ista donesena od zato ovlaštenih lica,
- depozitni račun za prikupljanje javnih prihoda je istovremeno bio i transakcijski račun za redovno poslovanje, što je u suprotnosti sa važećom zakonskom regulativom,
- ostvarivanje prava na liječenje u inostranstvu se vršilo prema ranije potpisanom Protokolu sa Republikom Hrvatskom, na osnovu odobrenja liječničke komisije Zavoda imenovane od strane Upravnog vijeća, što nije u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i za što nisu postojali jedinstveni kriteriji za sve osigurane sa područja kantona/županije,
- finansijski plan za 2002. godinu nije donesen od zakonski ovlaštenog organa niti u zakonski utvrđenom roku što ostavlja utisak da su se pojedini akti i odluke donosili samo da se zadovolji forma, bez suštinskog rješavanja problema, pogotovu kada je u pitanju jedinstveno funkcionisanje Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije, zašto dio odgovornosti osim menadžmenta zavoda mora snositi i Vlada kantona/županije i kantonalno ministarstvo zdravstva.

KOMENTAR

U ostavljenom roku Zavod zdravstvenog osiguranja Mostar-Zapad dopisom broj 10-Z-633/03 od 25.09.2003. godine se očitovao na Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća za 2002. godinu.

U navedenom Očitovanju Zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar-Zapad su dana određena obrazloženja i pojašnjenja o utvrđenim nepravilnostima u Izvještaju/Izvješću o izvršenoj reviziji, koja su se konačnim ujedinjenjem Zavoda zdravstvenog osiguranja HNŽ/K, a koje je izvršeno početkom 2003. godine sukladno Odluci vlade HNŽ/K, otklonjena i prevaziđena.

Ujedinjenjem Zavoda objedinjene su sve službe, donesena su potrebna normativne akta od strane Upravnog vijeća, koje je u punom sastavu počelo sa radom tek krajem decembra 2002. godine i usvojilo Statut, koji do momenta slanja Očitovanja nije dobio potrebnu suglasnost Skupštine kantona/županije (navedeni proces je u toku), što će biti predmet neke buduće revizije.

Dio danih obrazloženja i primjerdbi, koje su bile tehničke prirode, su prihvaćene i inkorporirane u konačan Izvještaj/Izvješće o izvršenoj reviziji finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća za 2002. godinu.

Tim za reviziju

Mirsada Janjoš, dipl.ecc.

Dunja Logo, dipl.ecc.